

۲۰۱۵/۵/۱۰

م، نعیم بارز

سطحی نگری و احکام نا متناسب در قضیه متهمین قتل "فرخنده" !

حرکت سیل آسایی که در قتل فجیع "فرخنده" روی داد، ریشه خشونت در خود عمل نیست، بلکه در موعظه و ترویج خشونت است. ریشه خشونت در گفتار و کلام است، کلامی که گروه های مذهبی سال ها و قرن ها با قهر و خشونت راه و روش زندگی مردم را تعیین کرده و واعظین در اثر تلقین امر و نهی و زیر نام جهاد علیه کفر انسان را علیه انسان و مسلمان را علیه مسلمان به جان هم به جنگ و خونریزی انداخته اند. همین طور رهبران احزاب پیرو مکتب های ایدئولوژیک و رژیم های دیکتاتوری تحت نام انقلاب، توده های مردم را وا داشته اند که با خیال بهشت برین به روی زمین دست به هر خشونتی بزنند تا آنها خود به قدرت و بهشت خود برسند.

قتل "فرخنده" ماهیت و چهره خشونت زای تاریخی بخصوص نزدیک به چهل سال اخیر جامعه را بیشتر از هر جنگ و جنایت دیگری واضحت بر ملا ساخت.

اما اگر موقتاً در اینجا از پرداختن روی چگونگی خشونت دسته جمعی قتل وحشیانه "فرخنده" بگذریم بالاخر واقعه مذکور برای نخستین بار یک حرکت آگاهانه خوب و نیک انسانی را در مخالفت با آن عمل فجیع در شهر ها به نمایش در آورد و یک همبستگی میان زن و مرد توأم با درک مسؤولیت اجتماعی ولو محدود در داخل و بسی مجامع افغانی خارج از کشور تبارز یافت که می توان آنرا در جهت تحول مثبت بیشتر اجتماعی مایه ای امیدواری پنداشت.

جامعه فقیر و بسته سنتی چون افغانستان که سال ها و قرن ها است در اثر تبلیغات و تلقینات دینی - مذهبی و حاکمیت های استبدادی مملو از خشونت های رنگارنگ شده و خشونت های بیرونی کلاً مردم را در بر گرفته، تا آنجا که اکثر مردم چه بی سواد و چه با سواد تصور می کنند چشمانی از بالا مدام گفتار و رفتار آنها را زیر

د پانو شمیره: له ۱ تر ۴

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de

پاڼونه: دليکنې دليکنيزې بڼې پاڼوالي د ليکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله ليکنه له راليرلو مخکې په خير و لولئ

نظر داشته و افکار و حرکات شان را ثبت کرده و اگر بر آنچه ملا و آخذ تبلیغ کرده از آن امر و نهی غفلت و عدول نمایند، در دنیا و آخرت محکوم به جزاء خواهند شد.

بدین ترتیب در اثر تبلیغات خشونت بار مکتب های سیاسی - مذهبی ایدئولوژیک یک نوع فرهنگ خشونت زا از درون افکار، عواطف و رفتار انسان ها را رنگ آمیزی و شکل داده است که اگر یک عامل این همه جنگ و جنایت ناشی از فقر اقتصادی بوده باشد، بلا تردید عامل دیگری ذهنیت سازی بوده که انسان ها را وا میدارد در میان مردم بی گناه دست به عملیات انفجاری زده و خود را نیز با دست خود نابود نمایند.

گرچه تغییر و اصلاح اساسی چنین جامعه ای صرفاً با مجازات مجرمین ممکن نیست ولی اگر با روش درست اجراات و عدالت صورت گیرد احتمالاً تا حدودی از جرم و جنایت کاسته خواهد شد. مگر به گونه ای که محکمه ابتدائیه کابل با عجله و کور کورانه در مورد مجرمین قضیه قتل "فرخنده" صدور حکم نموده است، شاید چندان کمکی در امر کاستن جرم و جنایت و اصلاح جامعه نداشته باشد.

موضوع قتل دسته جمعی "فرخنده" در شهر کابل یک عمل فردی نبوده که در هر کشوری بعضاً افراد در اثر خشم جنون آمیز، زن و یا مردی را به قتل می رسانند، بلکه شرکت دسته جمعی یک تعداد از هر تیپ و قماش و بی تفاوتی پولیس در آن طوفانی به پا خاسته به خوبی می رساند که جامعه افغانی ما چقدر از ارزش های عاطفی و اخلاقی به دور بوده و در اوج سقوط و انحطاط اخلاقی و مسؤولیت های اجتماعی قرار گرفته است که حتی قاضی به اصطلاح در مسند عدالت نشسته با چه ذهن خالی و بی مسؤولیتی حکم صادر می نماید، مثلاً:

فرخنده فریاد می زند و کمک می خواهد ولی دستی به طرف برای کمک دراز نمی شود

۱ - از جمع چهل و نه نفر متهم در قضیه قتل "فرخنده" صرف چهار نفر از حق داشتن وکیل مدافع برخوردار بودند، بقیه را چون خس و خاشاک از آن حق و از نظر دور داشته اند.

د پانو شمیره: له ۲ تر ۴

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکني د لیکنيزي بني پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله ليکنه له راليرلو مخکي په خير و لولئ

۲ - برای هر فرد متهم فقط یک دقیقه وقت برای دفاع از خود داده شده است که نمی دانم با چه دلیلی و بر پایه چه نوع اصول قانون جزایی چنین تصمیمی گرفته شده است؟ اگر مسأله قید زمان مطرح بوده که محکمه ابتدایی می باید در ظرف یک ماه فیصله خود را در قضیه صادر نماید. باید گفت این طرز العمل از اساس غیر معقول و غیر عادلانه است زیرا طوریکه گفته شده است، قاضی دو روز فرصت داشته و خود برای هر نفر متهم یک دقیقه وقت قایل شده تا به دفاع از خود بپردازد. باید پرسید این چه نوع قانون و عدالت است که برای دفاع از حق زندگی و یا برای افرادی محکوم به شانزده سال زندان هر یک، یک دقیقه وقت قایل شده اند؟

۳ - معلوم نیست که چهار نفر با چه دلیل و مدرکی با عمل متفاوت ولی جزای یک سان محکوم به مرگ شناخته شدند؟ باید اتهام و یا گناه هریک مشخص می شد.

۴ - برای هر یک از هشت نفر متهم شانزده سال حکم زندان صادر گردیده، نمی دانم هرگاه در آن اوج احساسات تلقین شده فردی یک لگد به جسد مرده زده باشد، آیا عادلانه است که شانزده سال عمر خود را به زندان بگذرانند، آنهم زندان های افغانستان که بجای اصلاح و تجدید تربیت، انسان را با فساد بیشتری آلوده می سازد.

۵ - نوزده نفر بی گناه شناخته شدند، باید پرسید اگر پولیس مدرکی نسبت به گرفتاری آنها در دست نداشته چرا آنها را گرفتار و به محکمه معرفی کرده و اگر با مدرک آنها را دستگیر و به محکمه معرفی نموده، قاضی چرا بدون کمترین حکم جزایی آنها را بی گناه شناخته است؟ طبق اصول و تعامل اجتماعی هرگاه شخصی با یک چنین وضعیتی و در صحنه خطرناک مواجه می شود که جان فرد و یا افرادی را در خطر می بیند وظیفه اخلاقی و مسؤولیت اجتماعی به او حکم می کند که می باید برای رفع آن نزاع کاری کند. مثلاً دخالت کرده نگذارد کسی طفلی را بزند و یا بر بارید و یا مردی زنی را بزند و اگر هیچ توانی در خود نبیند، اقلماً می تواند صدا بلند کرده از دیگران طلب کمک نماید و به پولیس خبر دهد.

۶ - فلم های گرفته شده ویدئویی و ده ها نفر افراد حاضر در صحنه لت و کوب "فرخنده" شهادت می دهند که پولیس در محل واقعه حضور داشته حتی دیده شده در حالیکه "فرخنده" هنوز نمرده ولی زخمی و نشسته بر زمین و سه نفر پولیس بالای سرش ایستاده، او با روی پر خون می گوید من بی گناه هستم و به التماس از پولیس می خواست که نجاتش دهد، اما چشمی حال رقتبار اش را نمی دید و گوشی التماسش را نمی شنید. معلوم نشد چرا پولیس نخواست یا نتوانسته او را از مرگ نجات دهد؟ با اینحال چرا محکمه از جرم و جزای لازم به آمرین پولیس چشم پوشیده و صرف برای هشت نفر پولیس بی رتبه به اتهام غفلت در وظیفه یک یک سال جزای زندان تعیین نموده است؟

مفهوم اساسی از برگذاری محکمه علنی چیست؟:

از دید من در همچو محاکمات علنی نخستین هدف این است تا همه مردم یک کشور در جریان اجراءات محکمه قرار گیرند و محکمه از هیئت منصفه و یا نماینده جامعه مدنی بخواهد که در محکمه حضور یابد و آنچه به بحث گرفته می شود همه در داخل تالار و مردم خارج از تالار محکمه از طریق رادیو و تلویزیون جریان را

د پانوی شمیره: له ۳ تر ۴

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de یادونه: دلېکنې دلېکنيزې بنې پازوالي دلېکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله ليکنه له راليرلو مخکې په څير و لولئ

دنبال کرده و قاضی برای هیئت منصفه و یا نماینده جامعه مدنی وقت کافی بدهد تا بر اجراءات محکمه نقد و ابراز نظر نماید. زیرا با این نوع طرز جر و بحث هاست که در واقعیت امر زمینه فراهم می شود که همه مردم تا حدودی به مسایل تاریک و پیچیده جامعه خود پی برده و در باره دفاعیات متهمین و کم و کاست اجراءات نهاد های عدلی و قضایی گوش داده و نسبت به اجراءات عدلی و قضایی اطمینان حاصل کرده تا رفته رفته به آن نهاد ها ارزش و اعتبار قایل شوند.

بالاخره باید گفت وضع موجود تا زمانی در کشور ادامه خواهد یافت که جای چنین تبلیغات زهر آگین و عملیات وحشیانه را علم و معرفت فرا گیرد و آزادی و دیموکراسی در کشور نهادینه شود. به عباره دیگر تا زمانیکه ما ارزش آزادی و حقوق خود و دیگران را عمیقاً درک نکرده و در منش و رفتار خود بروز ندهیم، تبارز خشونت در گفتار، افکار و عملکرد ما پایان نخواهد یافت.

متأسفانه با اینحال اگر مجریان قانون حین مواجه با دوسیه های جرم و جنایت با ایجاب سیاست روز و درک ناقص از مخلوط قانون شرعی و عرفی اجراءات و احکامی صادر نمایند در نتیجه نه تنها هیچ کسی را راضی و قانع نخواهد ساخت بلکه از ارتکاب جرم و جنایت در جامعه نیز کاسته خواهد شد.

پایان

د پانو شمیره: له ۴ تر ۴

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکنی د لیکنیزې بنې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیولو مخکې په څیر و لولئ